

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Külföldön: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

LÁSZLÓ JÓZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275.

TOLLHEGYEN.

— október 20.

(Bartha Miklós) Meghalt, a mikor oly nagy szüksége volt rá a nemzetnek. A hatalmas harscna bugása némult el a sir eszdes némaságában, a midőn szavára új erő szállotta meg a nemzetiügy bajvivő seregének szívéét. Elvesztettük, a midőn egymaga félelmesebb volt tolla hatalmával, mint a nemzet megfélemlítésére, letörésére kész önkényuralom ütött-kopott martalékhada! Nem találkozunk többé hatalmas vezérekkel, amelyekkel velőkig hatott s a melyek kor-bácsütésként hasogatták meg a hazátlanság, becselenség és minden silányság vastag bő-rét. Valamikor karddal támadták meg az egyenruhás merénylők, mert a hadsereg bűneit ostromolta. Béna karjával tollat ragadott, melynek éles acélja szörnyű sebeket vágott a hadsereg átkos hagyományos szellemén. Nagyrésze volt abban, hogy a nemzet alkotmányos harca óriási mérveket öltött. Azért fáj nekünk, hogy benne nagy erőt vesztettünk s fájni fog kiszenvedett szelle-mének, hogy nem lehet ott a várfokon, melyre diadalmas lobogónkat kitűzzük! Hogy holta után a gyáva számár megrugdossa tetemét, ez neki már nem fáj, bennünket nem zavar gyászunkban. Annál biztosabban látjuk, hogy mégis csak oroszlan volt, hős volt. Emléke márványáról visszapattan a gyáva ellenség golyója!

(Kucséberség.) Apponyiék: Tessék küz-den a nemzet jogokért; bizony kivivjátok!
Eejérváriék: Tessék rakni a vén ku-cséber generális számaira; a mit nyertek, azt nyeri Bécs!

(Apponyi.) Egyelőre a gróf Teleky László, gróf Széchenyi István sorsát szánta Bécs a nemzet dicső vezérének. Előkészíti nékie a Batthyány Lajos grófét. Él Apponyi és vállalja — ha kell — a Kossuth Lajosét!

Magyarán és muszkául.

— okt. 20.

(gr.) Meg van írva, hogy az Orosz-országban nem is oly ritkán előforduló forradalmak egyikében a jó muzsikok a „konstitúció“, az alkotmány jelszava alatt indultak harcba. Vajmi keveset értett ez a nép az alkotmányhoz, azért elhitették vele, hogy „Konstitúcia“ (így hangzik ama rejtélyes fogalom oroszul) tulajdonképen a népszerű Konstantin nagyherceg feleségének a neve. Ezt kell valami nagy veszedelem-től megoltalmazni, hát csak tessék a nevét minél hangosabban kiabálni.

Ugy látszik, hogy Bécsnek büszke vára hijába nyögte annak idején „Má-tyás bús hadát“, mert nemzetünket nemcsak gyávnának, hanem politikára éretlen, buta tömegnek is tekintik. — Alkotmánynak keresztelnek el a ki-rályi kéziratban valamit, a mi az alkot-mánynak egyenes tagadása és felteszik

a nemzetről, hogy nem lát keresztül az ormótlan mivű szítán, elhiszi, hogy a fületlen pityke aranyat ér, a rossz tanácsadóktól féltrevezetett korona ha-ragjára pedig tüstént inába száll az ő évszázados harcokban kipróbált és meg-edzett méltósága.

Balga hiedelem biz ez! A magyar csak magyar, az orosz pedig csak orosz. Jól tudjuk, hogy „Konstitúcia“ nevű felesége már csak azért sem lehet habsburgi nagyhercegnek, mert ennek szeretete oly távol van az uralkodóház szívéétől, mint földünk akár a Mars csillagzatától.

Nem ugy uraim, nem ugy! Nekünk jogunk, pajzsunk, elidegeníthetlen tulaj-donságunk az alkotmány, terebély fája helyett nem fogadunk el holmi likas mogyorót. Az alkotmányért küzdünk mind halálig, Konstitúcia asszonyból még akkor sem kérünk, ha Fejérváry báró ur karján vonul be a máskülön-ben eléggé lovagias magyar nemzet világába.

Programmpontokat sem fogadunk el alkotmány helyett. A magyar alkot-mány a nemzet akaratóból született, annak életét a nemzet akarata szabá-lyozza, arra a trón és a nemzet csakis közös akarattal folyhatnak be, ennél-fogva az a király egyoldalú akaratótól semmiképen sem függhet. A cs. és kir. alkotmányból még akkor sem kérünk, ha ezer meg ezer legmagasabb kézirat

Pokol barlang!

A pokol barlang bejáratánál kétfelé osz-lott a társaság. Szenttelegyné a rózsaszín ru-hájával elői világított s a férfiak nagy része lázasan törtetett utána. A fáklyások alig tud-ták nyomon követni a nekiindult társaságot. A gavallérok elkényszeredve bukdácsoltak a szikla törmelékek között és elke-seredett han-gon kiabáltak.

— Méltóságos asszony, oh, méltóságos asszony! Ne siessen, mert még valami ör-vénybe esik.

Szenttelegyné — gunyosan kacagott vissza a hábgókra és kacagását a Pokol-barlang magas sziklafalai rémesen verték vissza. Az az út, amelyen Szenttelegyné és udvara haladtak, a pokolba vezetett.

A társaság másik része a Pokol bar-lang kisebbik üregében haladt tovább. Ez kevésbé volt veszedelmes és a kirándulók rendszerint ezt szokták megtekinteni.

Ez a folyosószerű üreg a purgatoriumba nyílt s ennek a veszedelmesebb helyei már jól ismerték a vezetők.

Szenttelegyné, a fiatal felsővidéki főis-pánné merészségében felülhaladta most a legbátrabb turisákat is, akik csak félve s a

legnagyobb elővigyázatossággal mertek a Pokol-barlang mélyébe behatolni. Ott, ahol a veszedelmesebb üreg van: az ugynevezett pokol, már évek óta nem fordult meg senki s mióta néhány évvel ezelőt több ember örökre eltűnt a Pokol-barlang mélyében, még a tájékára sem igen szerettek menni.

A vezetők, akik tönördek lobogó fák-lyával kísérték Szenttelegy főispánnét és udvarát, keresztet vetettek félelmükben, mi-kor a főispánné kísértetiesen csengő kaca-gása fölhangzott.

— Szerencsétlenség történik ma mon-dogatták egymásnak babonás félelemmel és aggodalmasan bámultak bele a barlang ti-tokzatos, éjszakai homályába.

A főispánné kacagása pedig újra és újra fölesengett. Ahogy befelé haladtak a barlang tregében, a sziklafalak mindjobban megnyultak és mindig erőteljesebben verték vissza a hangot. És mintha a lábaik slatt a sziklás talaj méhében is üreg húzódtott volna végig, tompán dübörögve hangzott vissza lépteik nesze.

A főispánné, akinek a férjét különben kevésbé azelőtti nyugdíjazták bizonyos ma-gasabb politikai manőverből kifolyólag, vi-dáman elcelt a társaság rovására. Gergely

Tamást, a dugaszdag és kopaszodó bácskait, aki mint egy lüses kutya nyomon ki-sérte és egyre sápitozott, kegyetlenül ug-ratta?

— Nos, kedves ur, ezer és egynehány holdak boldog tulajdonosa, hány katasztrá-lissal váltaná meg magát e kirándulástól?

Gergely Tamás már alig libegett. A kérdésre óvatosan nézett körül s aztán ne-héz susogással sugta oda Szenttelegynének.

— Egy csókért, oh egy csókért min-denhová elkisérem magát.

— A „pokolba“ is?

Gergely Tamás megrettent. Szinte ke-resztet vetett rémületében magára, de végre nagynehezen kinyögte:

— Oda is!

Aztán siralmasan védekezett.

— Oh, ne tartson gyávnának méltósá-gos asszony. Az életével mindenki tartozik magának. Látja, még Gimoth Sándor, az a híres oroszlanévő sem mert ide jönni.

— Ugyan! — kacagott vidáman a fő-ispánné — maga tréfál Gergely. Hogy Gi-moth, az a bolygó jász kun, aki ugy néz az oroszlan torkába, mint más teszem a prima-donna vattáját nézi a gukkerjén át a pábo-lyából, hogy ez az ember felne! Gergely

Gőzmosóda

Debrecen, Széchenyi-utca 42.

Telefon 323.

akarja elhíttetni, hogy alkotmányosság, a mi tulajdonképen nem egyéb álcázott önkényuralomnál.

Az uralkodóházak ösmernek balkezi, ugynevezett morganatikus házasságokat, a nemzet a maga alkotmányát hitese feleségnek ösmeri, a kin nem tür szeplőt, sem foltot, sem bécsi rongyot, hanem csakis akkor ismeri el a magáénak, ha a maga tündöklő valóságában léphet vele a világ elé. Azért híjába való Bécs és magyar szövetségeseinek minden mesterkedése mindenféle mondva csinált programponjtja, mert mi nem a császári, hanem a nemzeti alkotmányhoz és szorosán abból fakadó jogaink és törekvéseinkhez ragaszkodunk, azokért küzdünk, tőlük soha el nem tántorodunk.

Magyarországon nincs talajuk orosz hazugságoknak, az oroszok „atyuskájá”-nak gazdálkodását itt türni nem fogjuk. A küzdelem vége lesz a magyar-ügy teljes diadala, azok pedig büahódni fognak, kik a magyar alkotmányosság tragédiáját idézik elő hazug alkotmányosságuk komédiájával.

A politikai helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, okt. 20.

Van egy kormány, amelynek se embere, se pénze. Minden reménye a programja, amely olyan büvöstrombitaszerűen tűnik fel s reméli tőle, hogy a trombita szavára összeomlanak a koalíció falai. Ha azonban csalódik, úgy tesz, mint a kereskedő, aki hiteltre, hamis váltók alapján csinált boltot s beáll az inszolvencia, összeszedi ami holmi a kezébe akad, felgyújtja az üzletet, aztán menekülni akar. — Rendesen egyenesen a börtönbe.

Fejérváry és a kabinetje ma déli egy óra öven percor utazik Bécsbe, hogy holnap délelőtt tizenegy órakor letegy a király kezébe az esküt. Ezzel a külső formások elintéződnek s a kabinet megkezdheti akcióját. — A befentesek azt beszélik, hogy Fejérváry maga sem tudja, miképp fogjon

hozzá. Olyan teljes kudarccal végződött a kabinetalakítás dolga, amely elé Fejérváry és az ő információi révén a király is alapos reménnyel nézett, hogy elvágta vele minden új ember csatlakozásának lehetőségét a kabinetbe. Azok a politikusok, akik annak a kilátásában, hogy gróf Szécsen Miklós, báró Dániel Ernő, gróf Khuen Héderváry Károly belépnek a kabinetbe, vállalkoztak államtitkároknak, főispánoknak és más szolgálat-tételre, egymásután visszalépnek.

(Kossuth a kormányról.)

Kossuth Ferenc, a szövetségelt ellenzék elnöke ma reggel 10 órakor Soltról Budapestre érkezett.

Egy újságíró felkereste őt s megkérdezte mi a véleménye a kormány kinevezéséről.

— A kormány kinevezéséről — mondotta — Kossuth sajnos még nem nyilatkozhatom, bár szükségesnek tartom, hogy a közvéleményt e kérdésben felvilágosítsuk. — Addig a míg a program nem kerül nyilvánosságra, nem mondhatok véleményt.

Kossuth Ferencnek ma reggel első dolga volt, hogy a vezérbizottságot hétfő délelőtt 10 órára hívta össze.

(A pártok értekezletel.)

A koalíció vezeterei vasárnap előreláthatólag fontos nyilatkozatokat fognak tenni a helyzetről Szombathelyen, a hol a szövetségelt ellenzék tart szervezkedő gyűlést. A néppártot Zichy Aladár gróf, a disszidenseket Bolgár Ferenc fogja képviselni s erre azért van szükség, mert némelyek azt a hírt terjesztették, hogy a szombathelyi szervezkedés miatt a koalícióban egyenetlenkedés tört ki.

A bécsi Zeit maiszáma írja: Fejérváry és a kabinetből kivált földmívelési miniszter, György Endre között az utóbbi időben ismétellen merültek fel differenciák. Fejérváry rossz néven vette Györgytől, hogy ez minden alkalommal hangsúlyozta, hogy ha a kabinet nem adja át a helyét a koalíciónak, lemond az állásáról. A miniszterelnök szemére vetette neki, hogy nyilván kétszínű játékot űz, mert a koalícióban is, a kor-

mányban is posszibilis akar maradni. György-különböleg legutóbb egy társaságban így nyilatkozott Fejérváryról:

— Fejérváry nem tudja, mi történik Bécsben, de azt sem tudja, mi van a legközelebbi környezetében.

A két politikus viszonya egyre inkább elhidevült, úgy hogy György semmi körülmények közt sem vállalkozott a társaság újabb betöltésére.

(A t. Ház kiadásai.)

Éjjel jelenti tudósítónk, hogy Kristóffy József belügyminiszter ma a képviselőház kiadásai kérdésében átiratot intézett. A belügyminiszter átirata szerint, a melyet a Ház elnökségéhez intézett, a novemberre eső kiadásokat az állampénztárnál folyósította. Így hát a képviselők meg fogják kapni fizetésüket és lakbérüket.

(A haladó-párt.)

A Fejérváryt támogató egynéhány képviselő hallatlan agitációt fejt ki az új-párt megalakítása érdekében. Mint a Magyar Tudósító című nyomatos jelenti, az új-párt, a melynek haladó-párt a címe, — szervezkedő értekezletet tart. Az összehívók értekezletüket az Andrássy-úton lévő helyiségükben legközelebb megtartják.

A népies művészet.

— okt. 20.

Az embernél már a gyermek korban fejlődik a művészet iránti hajlam és érzék. Hogy többet ne említsünk, Munkácsy Mihály már 6 éves korában furt faragott szebbnél szebb tárgyakat, festett alakokat, melyek mindenkit bámulatba ejtettek.

A gyermeknél a játék is már bizonyos művészetnek a gyakorlása, mely mellett a fantázia is élénken működik, lehetne mondani, már ekkor lép előtérbe a művészet eredete.

Szép, érdekes tárgy művészet iránti érzéket ébreszt bennünk.

A gyermek megbámulja azt, a mit csi-

Gergely, ne rágalmazza azt az embert, mert még magát is valami szaharai oroszlának nézi és lepuffantja.

Gergely Tamás holtra ijedt erre a figyelmeztetésre.

— Oh . . . Oh . . . dadogta rémülten — nem úgy értelmeztem. De látja egész a barlangig velünk jött, ott aztán elmaradt.

A főispánné vállat vont.

— Hát egyszerűen nem volt kedve velünk jönni. Ó furesa ember. Én például meg vagyok győződve, hogy mikor visszatérünk, sem akadunk rá. Tőle kitélik, hogy bucsuzatlanul elmegy, egész Afrikába. Egyszer már megtette. Emlékszik?

— Igen Amikor a miniszternél volt estélyén három év előtt. A lapok is irtak arról az esetről.

— Na látja. Akkor ójföltájban amugy frakkosan vonatra ült és ment egyenesen a tengerpartra. A podgyászát is úgy kellett utána küldeni. Senkitől se bucsuzott. Egyszerűen hajóra ült és elvitorlázott az orosz-lánok közé. S mikor két év múlva vissza jött és kérdezték tőle, hogy miért utazott oly melegibe, azt felelte: Hát azon az estélyen a sok simamodoru, veszedelmes ember közt az az impresszióm támadt, hogy mégis csak jobb az egyenes szándéku, becsületes orosz-lánok közt és közéjük menekültem.

Gergely Tamás sóhajta mendta:

— Furesa ember az az ember . . .

Szenttelekyné kijavította:

— Mondja inkább, hogy az igazi ember . . .

Hátul a társaság újra zajogni kezdett. A vezetők babonás félelme átragadt rájuk is és aggodalmasan kiabálták a főispánné felé:

— Elég, elég, méltóságos asszony; nem jó kísérteni az Istent!

— Na, még egy küssé — biztatta Szenttelekyné a társaságot. Itt vagyunk mindjárt. Különböleg is, aki az urak közül nem akar velem tartani maradhat.

A következő pillanatban a sötétség elnyelte karsu alakját.

Gergely Tamás, aki közvetlen a nyomában volt sietve igyekezett utána. A sötétség azonban, amelyet a fáklyák fénye alig tudott eloszlatni, egészen elfodte az asszonyt. Gergely Tamás szemrehányóan kiáltott utána:

— Méltóságos asszony, álljon meg!

Gunyos kacagás felelt a kiáltásra. Még gunyosabb, kegyetlenebb volt a szokottnál s ahogy a sziklafalak csattogva visszaverték, bátran lehetett volna sikoltásnak venni!

Gergely Tamás tanácstalanul állott meg. Nem mert a sötétben előremenni és rémülten kiáltozott vissza a társaságnak:

— Uraim, uraim, jöjjenek! A méltóságos asszony eltűnt.

A társaság kedvetlenül törtetett előre. A fáklyások tömörültek és a kirándulók egy csapatban haladtak tovább. A barlang éjszakai homályában egyre mélyebbre nyomultak. A főispánné nem találták sehol. Gergely Tamás izgatottan bámult bele a tátongó sötétségbe.

— Hiszen nem mehetett messzire — dadogta rémülten — fáklyavilág mellett is alig lehet itt látni.

Egyszerre rémülten ugrott vissza. Óriási örvény ásitott előtte. A borzalomtól halottfehér lett, amint ott állott a mélység szélén. Csak egy lépést tett volna még és elnyelte volna az örvény: a pokol.

A társaság borzongva hátrált meg. A vezetők keresztet vetettek magukra és visszafordultak. Most már csak visszafelé az ut.

— De hol a főispánné?

A kirándulókat megdermesztette egy sötét sejtlem. Amint ott ásitott előttük a mélyes örvény mint a megsemmisülés torka, sötét sejtelmük, mint a legrémesebb valóság meredt eléjük. Ez a mélység nyelte el a főispánnét. A pokol!

A vezetők nem akartak tovább maradni e helyen. A félelem és borzalom menekülni késztette őket a rémséges hely közeléből. A társaság kénytelen volt visszafordulni.

De nem adtak föl minden reményt. Talán még ráakadhatnak. Valószínűleg utköz-

nál, s a művész, s az előadó és a közönség is egy személyben.

Milyen nagy a gyermek öröme, ha maga előtt tárgyat láthat, mit maga készített s mi képzelődését, szép iránt való érzékét csak fokozza.

A gyermeknek oly játékot adjunk, melyet szeret, nem pedig olyat, melyre ha már ráun s alig várja, hogy a szüla dobjon.

Mi az oka, hogy a szegény ember kunyhójából annyi nemes művész került már ki, pedig ezek a gyermekek egyszerű, nyomoruságos élet mód mellett nőttek fel.

Ez azért van, mert jobban megfigyelték mindent, jobban elmélyedtek valaminek a szemléletében, mint uri gyermekek, kik derűre borura el lesznek halmozva játékkal, s azokat aztán csak ide-oda hányják.

A szegény ember gyermeke az igénytelen játékszerben éppen olyan örömet talál, mint a gazdag szülők gyermeke a sok cica-más játékszerben.

A hasznos és okos játékszer megbecsülhetetlen a gyermekeknek, mert ha ezzel foglalkoznak, akkor nem töltik el idejüket haszontalan lom-lommal való babrálással.

Ilyen hasznos és okos játékszereket pedig csak egyszerűbb házaknál találunk, így aztán nem is csoda, ha a legtöbb művész szegényes vagy legalább kevésbé jó módú családból kerül ki.

Ilyen művész lelkek teremtek meg az tán a népies művészetet, ezeknek lelke átvan hatva népies érzelmektől, szokásoktól, hajlajoktól s ha ez a művészet magasabb fokot elért, akkor úgy megbámuljuk s csodáljuk ezt is, mint a legnagyobb művészi lelkektől áthatott készítményeket.

A művészetnek nincs határa, minden művészi alkotás az ember szellemét tükrözi vissza s legmagasztosabb kifejezője a bennünk rejtőzött isteni erőnek.

+

Egyház és iskola.

A debreceni ev. ref. egyház ösztöndíj bizottsága e hó 22-én d. e. fél 11 órakor az egyház tanácstermében ülést tart. Tárgyak: Ösztöndíjak odaítélése.

ben valahogy elhaladtak mellette s a sötétségben nem tudták észrevenni. Talán csak egy kisebb mélyedésbe bukott bele és az esés következtében csupán elvesztette az eszméletét. Ettől a reménytől sarkalva aztán szinte szaladva bukácsoltak végig a visszavezető uton. Voltaképpen csak a lelkiismeretüket nyugtatták meg ezzel is.

És mikor végre kiértek Pokolbarlang nyílásához és arcukat megcsapta az üde, tiszta, szabad levegő még a Gergely Tamás szeméből is kiragyogott az élet gyönyöre. Az izzadt arcáról meghatottan törülte le a verejtékét és fohászokodva sóhajtott fel:

— Végre kint vagyunk!

Csak percekkel később tértek újra öntudatra. Bónító ridegséggel merült eléjük ekkor a kérdés:

— Mi van a főispánnéval? Odaveszett volna?

Ezalatt a társaság másik része is kivergődött a purgatóriumból. Szentteleky főispán kötődve szólította meg Gergely Tamást:

— Nos, hol van a feleségem, hová dugtad?

Gergely Tamás helotthalvány lett. Szó nem jött az ajakára, csak a Pokol-barlang nyílása felé mutatott reszkető jobbajával. A főispán érthetetlenül bámult rá. Abácsi aztán megemberelte magát. Rezzkető szóval, tragikus hangon beszélt el az esetet.

Ösztöndíj bizottság ülése. Az ev. ref. egyház ösztöndíj bizottsága e hó 22-én vasárnap délelőtt 10 órakor az egyház tanácstermében ülést tart.

Statisztika az egyházirol. Dicsőfi József egyházkerületi főjegyző kiadásában a napokban megjelent az egyházmegye 1905. évi névtára amelyről a következő érdekes adatokat közöljük. Az egyházkerületben van: 576 anyaegyház, áttért 376, énekező 56, fiókegyház 471, kitért 606, konfirmált 16,767, Leányegyház 38, lekipásztor 604, lélekszám 1 061,750, meghalt 27,853

NAPI HIREK.

Bartha Miklós halála.

— okt. 20.

Bartha Miklós országgyűlési képviselő, a kiváló publicista halála országszerte nagy részvételt keltett s fájdalmas viszhangra talált a külföldön is, ahonnan miként az ország minden részéből, már ma délben tömegesen jöttek úgy a gyászoló özvegyhez, mint a Magyarország szerkesztőségéhez a kondoleáló táviratok.

A legelső, a ki részvételt nyilváníttotta, az elhunyt egyik legjobb barátja Apponyi Albert gróf volt, a ki az özvegyhez intézte táviratát, a mely így szól: „Mély megrendüléssel és szomorúsággal fejezik ki részvéteket Apponyi Albert gróf és neje.”

A temetés rendezésével az Entreprisedes compes funébrés intézetet bízták meg, a mely ma délelőtt helyezte ravatalra a holttestet, a Deák Ferenc utca 15 szám alatti gyászházban. Az elhunyt lakása itt a harmadik emeleten van s ennek szalonjában állították fel a ravatalt az enterprise emerei.

A ravatalos szoba padozatát fekete szőnyeg borítja, a falakat azonban nem vonták feketébe, miután az elhunyt sohasem volt híve a gyászpompának.

Tetemét drága barna ércoporsóba fektették s az emelvényt, melyen a koporsó nyugszik gyönyörű pálmákkal, babérfakkal és más délszaki virágokkal vették körül. A halott díszmagyar egyenruhába van öltöztetve s jószágos arcán ezérid mosoly. Mosolyal az ajkán ment az ismeretlen küzdelemben, a társaságot megdermesztette a hír. A főispán kétségbeesetten nézett vezetőik után, aztán a társaságnak néhány tagjával maga indult a felesége fölkeresésére. Haszontalan volt minden. A főispánnét elnyelte örökre a rettenetes Pokol-barlang.

Szentteleky főispán, gavallér főúr ezután a szerencsétlenség után teljesen visszavonult birtokára. A felesége lelkiüdvéért miséket mondatott és teljes magányosságban áldozott a boldogtalan asszony emlékének. Négy hónapra ez eset után valahonnan egy afrikai tengerparti városból aztán levelet kapott. A levél külsején Gimoth Sándornak, a híres oroszánvadásznak erőteljes kézírása ékeskedett, belül azonban finom női kéz porgette a gyöngyöket. A levél így szólt: Drága barátom! Ime mostan az ön özvegye szól önhez valahonnan egy másik világból. A pokol barlang szerencsétlen áldozata, az ön özvegye csakugyan eljutott a pokolba, s az elkárhozásba és most itt vergődik a Gimoth Sándor karjai között az afrikai nap égő heve alatt — boldogan. Nem kérek bocsánatot azért, amit tettem. A Pokol-barlang komédiáját magam készítettem elő. A maga érdekében tettem. Mert megszökhettem volna Gimothal másképp is. De nem akartam gyátlázatot hozni önre.

Pakots József.

a ki az élet küzdelmeiben is mindig a legbátrabb volt. A halotról Istók János szobrászművész reggel maszkot vett föl s a délelőtt folyamán ellepték a ravatalt a rajzolók és könnyező szemekkel rajzolták le Bartha Miklóst utoljára, a ki oly kedvenc alakja volt a képeiknek.

Az első koszorút a Budapesti újságírók Egyesülete helyezte a koporsóra; a hatalmas pálmákból, babérokából és virágokból kötött koszoru szalagján ez a felírás: „Hirneves tagjának. — A Budapesti Újságírók Egyesülete.”

A „Magyarország” szerkesztősége részéről Holló Lajos orsz. képviselő, a lap szerkesztője mond búcsuztatót. A temetés holnap, szombaton délután 3 órakor lesz a gyászházból az ev. ref. egyház szertartása szerint s a szertartást Petri Elek végzi. Holló Lajos és Sümegi Vilmos orsz. képviselők a székesfőváros tanácsától dísz sirhelyet eszközöltek ki, a mit a tanács a legnagyobb készséggel adott meg a kiváló politikus számára.

Napról-napra.

— október 20.

Apponyira azt fogták,
Hogy magát megölte . . .
„Disznó makkal álmodik csak!”
E hirre felelte.

„Nemzetem” — azt üzeni
Apponyi — „meglátod,
Győzünk, csak te ne kövessd el
Az öngyilkosságot!”

Éjjeli kép.

— okt. 20.

Elmult a nyár, az ősz is vége felé közeledik, hideg eső csapkodja az ablakokat és fagyos szél süvit végig az utcákon. A népebb utakon, majdnem mindeo sarkon szembejönnek egy-egy szegény asszony alakja, karján vagy mellette a hideg földön édes álomba merülve egy-két rongyokba burkolt, sápadt vértelen arcú gyermekével. Újságot árul. Csak igen rövid idő óta, alig egy-két év óta szaporodtak el a járdának e szerencsétlen lakói. Olyik másik apróság még alig tud járni, alig beszélni, már kioktatva; kis kezecskéjében magasra tartva egy újságlapot az utca sürgő-forgó, siető tömege közé furakodva, alig érthetően krajcáért könyörög.

A járó-kelők szánakozó tekinteteket vetnek a boldogtalanok felé, a lágyabb szívűek meg nem állják, hogy fel ne sóhajtsanak!

— Szegény anya . . . Szegény gyermekek! . . .

És e nagy nyomort maguk előtt látva, meghatottan hullatnak egy-egy krajcárt a szegény asszony ölébe.

Nem tudom, vajjon ez a bus ábrázatu asszony valóban anyja-e a gyermekeknek, sőt kételkedem benne. Inkább hiszem, hogy egyik másik jó szomszédasszonytól fele házsonra kölcsönkért, vagy éppen kibérelt „kirakateikkak” azok a szerencsétlen apróságok. Mert el nem képzelhetem, hogy egy anya annyira szívtelen teremtés legyen, hogy saját magzatját hidegben, viharban, fagyban a legnagyobb szenvedésnek és nem egyszer a leggyótróbb betegségek kitégye. Ki tudja, ki tudja nyilván, hány ilyen „kirakategyermekek” pasztul el időnek előtte? . . . És ki vonja ezért felelősségre az anyát? . . . Talán a lelkiismerete? . . . Oh azt nem ismeri.

A szívre apellálnak ezek a szívtelen asszonyok! Az emberek lágy, gyöngé jó szívére számítanak akkor, midőn a saját szívéből a legkisebb érzést is kiölik . . . És bizony hogy kapzsi, önző számításuk bavalik. Mikor az utcai lámpások fényét elhomályosítja a derengő hajnal pírja s a

vegőjü pincelyukba elkápráztatva, elvakítva kötényük esőcskében összekuporgatott pár fillértől, nem gondolnak féiholtra fagyott, kimerült porontyukra.

Higyjék el, mindent inkább, mint krajcárt. Könyörületet nem érdemelnek az ilyen anyák,

— A községi iskolaszék ülése.

Debrecen város községi iskolaszéke ma d. u. Kovács József polgármester elnöklete alatt ülést tartott. Ezen az ülésen számos fontos ügyet intéztek el. A gazdasági ismétlő iskolának gondnokául megválasztották Király Gyula gazdasági tanácsnokot. A bizottság ezután kimondta, hogy a mesteruteai óvodát szűk volta miatt kibővíteni javasolja a közgyűlésnek. Ezek után fizetés emelés iránt való kérdésekben határozott az iskolaszék. Az óvónőknek 7 hónapra havonként 10-10 korona drágasági pótlékot szavazott meg. Az ovodai dajkák fizetését pedig 5 koronával felemelte. Végül Király Gyulát és Ronsik Lajost beválasztották tagokul az iskolaszéki bizottságba.

— **Kamarai titkárok a minisztériumban.** Vörös László kereskedelemügyi miniszter október 23-ára értekezésre hívta a kamarai titkárokat. Az értekezlet előirt tárgyai a következők: 1. A m. kir. államvasutak statisztikai adatszolgáltatása a kamarai évi jelentések számára. 2. Az évi jelentések statisztikai adatainak beszerzése. A vasuti tarifákra vonatkozó, évenként ismétlődő panaszok ügye. Az értekezletre a miniszter meghívta egyszersmind a magyar kir. államvasutak igazgatóságát, valamint a m. kir. központi statisztikai hivatalt is. Az értekezleten a debreceni kamara képviselőiben Szávay Gyula titkár vesz részt.

— **Eljegyzés.** Ma este tartja eljegyzését Ujfehértón *mihálydi Báro Splényi Victor* huszár hadnagy *csuthnai László Imre* földbirtokos és neje *bernáthfalvi Bernáth Ilona* bájos és nagyműveltségű leányával ilonkával. A tiszta szerelemből kötendő frigyhez mi is legjobb szerencsekívánatainkat csatoljuk.

— **Köszönet a városnak.** Ismeretes, hogy Debrecen város legutóbb tartott közgyűlésen a sárospataki ev. ref. főiskolának segélyképen 500 koronát szavazott meg. A főiskola igazgatósága ma meleghangú átiratban veszi tudomásul a megszavazott összeget és hálás köszönetet mond érte a város közönségének.

— **Karap Mór hagyatéka.** A következő köszönetet vettük: Néhai Karap Mór végrendeleti végrehajtója Dr. Tüdös János ur, a mai napon 200, azaz kétszáz koronát juttatott kezemhez, mint a megboldogult hagyatékát, egyesületünk részére, mely nemcsak adományért hálás köszönetemet nyilvánított. Debrecen, 1905. okt. 20. Somossy László a „Vörös Kereszt Egylet” pénztárosa.

— **Agárverseny a Hortobágyon.** Emeltettük a napokban, hogy a Hortobágyon igen érdekes agársz verseny folyik, melynek legsikerültebb napja tegnap volt. Az agársz versenyen a többek között a következő vidéki földesurak vannak jelen: Báro Podmaniczki Géza elnök, Hajdu Béla titkár és Liptay Béla bírón kívül: Gróf Szapáry Gyula, Domahidy István, gróf Vay. Báro Vecsey, Liptay Jenő, Gencsy Bertalan,

Bezeredy szabadkai főispán, Thuránszky, Bagi, Patay, Szogyényi, Kállay, Borbély, Geyer, Pilisi, Sontág, stb. vidéki urak míg debreceniek közül: Domahidy Elemér főispán, Király Gyula tanácsnok, Vecsey Zoltán, Jeney Miklós, Kertész János, Rásó István. A mai napon is tovább folyt a verseny, azonban már nem olyan kedvezően, mint előzőleg, mert az időjárás megváltozott. Az eredményt szombatn közlik. Ekkor ül össze a jury és a nyerteseknek a díjakat kiosztja.

— **Csendélet a Homokkertben.** Kik a Homok kertbe járnak, panaszkodnak az ottani sár s rettenetes kátyuk miatt. Ha egy szakér jön, úgy összecsapják az ember ruháit, hogy a sarat arról az ember lemosni nem képes. Tegnap is az ut közepén feküdt elterülve egy ló, tele sárral s eldülve egy nagy talyiga fa, a járókélok csak a szőlőskerteken keresztül közlekedhettek. — Szerencse, hogy nappal volt, mert éjjel az ilyen utcai jelenet a legkellemetlenebb helyzetet teremthette volna. A Homokkertben éjjel annyi a gyanus, settenkedő alak, hogy jól vigyázzon magára mindenki s féltsse bőrét előre, mert itt az ember mindennek kilehet téve. — A gyermekeket belelökik a sárba s elvesznek tőlük mindent s a csavargók azzal ellillannak Szombat estéről pedig ne is beszéljünk, mert akkor nagy vigáság van a Homok kertben részeg emberek dülöngöznek uton utfalén s a legéktelemebb módon káromkodnak.

— **Önként jelentkező katonák Debrecenben.** Valami kis reményt keltett az utolsó évüket kitöltött és visszatartott katonákban a hadügyminiszternek az a legújabb rendelete, amely szerint lassanként szabad-ságolják őket, vagyis abban az arányban, amint az önkéntesek csapatszolgálatra bevonulnak. Bizony silány reménység ez az öreg legényeknek, sok zavarral jár ez a szabadságolás, nincs ebben köszönet. A hadügyminiszter rendelete, ugyanis akként hangzik, hogy a legidősebb legénység közül első sorban azok bocsáttatnak el, akiknek illetőségi helyéről önkéntes jelentkezők vonulnak be. Egyszóval a hadügyminiszter ur úgy okoskodik nagylelkű határozatával, hogy ami kimegy a réven az jöjjön be a vámon. A szegény obsztra várók pedig nagy keservükben elfütyölhetik a „Várhatsz babám elvárhatsz” nevű nótát. Mert ugyan ki az ördög viszi a vásárra a bőrét, ha nem muszáj. A berukkoló önkéntesek száma oly kevés, s az önként jelentkezőké sem sokkal több. Hajdumagyéből és Debrecenből a 39-ik gyalogezredhez és Vilmoshuszárokhoz együttvéve összesen 50 önkéntes vonult be szolgálatra. Ezek pedig csaknem kivétel nélkül olyanok, akik nem halaszthatták tovább a berukkolásukat. Önként jelentkeztek 70 en. Amint láthatjuk tehát a bevonult önkéntesek szám-aránya szerint szélnek eresztenek 50 öreg katonát. A manlichert pedig azok fogják lerakni, akik az önként jelentkezőknek földiek.

— **Az osztályorsajjáték mai húzásán** a következő nagyobb nyereményeket sorolták ki:

10.000 koronát nyert: 11775.

5000 koronát nyert: 105450.

2000 koronát nyertek: 33326 88941
42654 43976 58424 69043 79072 93576 94078
99038 107050.

1000 koronát nyertek: 1103 2020 2832
5582 11747 18340 20566 30464 32381 36372
39172 45524 49549 59141 63896 80435 81432
82175 85596 93589.

— **Halálozások.** Az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál a következő halálozások jelentettek be: Dienes Lajosné ev. ref. 59 éves, Vas József ev. ref. 23 éves, Győri Károlyné ev. ref. 23 éves, Dobrovits Jordán ev. ref. 18 éves, Pacók Péter r. kath. 64 éves, Varga Andrásné ev. ref. 75 éves, Varga Ilona ev. ref. 2 hónapos, Kovács Gábor ev. ref. 62.

— **Szerencsétlenség véletlenségéből.** A közkörház sebészeti osztályán halálal vi-vódik Jóna Dániel kőműves mester, annak a végzetes kimondeteli balesetnek az áldozata, amely a múlt hét szombatján történt a Hortobágy felől Debrecenbe vezető uton. A szerencsétlen ember két társával egy közeli tanyán dolgozott, honnan estefelé indultak be a városba szekéren. Utközben a biztonsági szempontból náluk levő kétesöves fegyver az egyikük kezében véletlenül elsült és a lövés Jóna Dánielt találta, akinek a bal alsókarját közvetlen a csukló fölött keresztül fúrta a golyó és szétszaggatta az ereket. A súlyosan sebesült kőműves mestert egyenesen a közkörházba szállították, ahol a hét folyamán annyira rosszabbodott állapota, hogy tegnap műtétet kellett rajta végrehajtani. Az operáció azonban aligha segíthet rajta.

— **Ellopott ruhanemű.** A tél közeledésével nap nap után gyakoribbak a lopások. Egymást követik a tolvajlásokról szóló feljelentések a rendőrségen. A tegnapi panaszosok közül özv. Szombathy Jánosné Pacsirta utca 64 szám alatti lakosnak éjjelre nyitva felejtett kamarából több darab ruhaneműjét lopták el. A rendőrség keresi a tettest.

— **Békkeltető bizottsági ülés.** Az iparöstület békkeltető bizottsága tegnap délután az iparöstületi tanácssteremben ülést tartott. Az ülésen peres ügyek nyertek elintézt.

— **Merénylet egy orvos ellen.** Bal-mazujvárosról, írja tudósítónk, hogy Berényi Pál dr. újvárosi községi orvos ellen testvére, egy elzüllett iparos éjaek idején merényletet követett el. A merénylő revolverrel kétszer rálőtt az orvosra, de a golyók oált tévesztettek. A csendőrok a gyilkost elfogták.

— **Tolvaj cseléd.** Három bődön zsirt helyezett el a folyosóján tegnap este Némethy János Kossuth utca 57. szám alatti lakos hentes mester megfagyasztás végett. A bődönöket éjjelre is kint hagyta és így történt, hogy reggelre eltűntette valaki azokat. A hentesmester kutatni kezdett a tolvaj után és csakhamar rájött, hogy a lopást a vele egy házban lakó Kövér Bélának Szilvási Lujza nevű cselédje követte el. A tolvaj leány ugyanis ügyelenségében a zsirt végig csepegtette az udvaron és ezek a földön látszó zsirtfoltok vezették nyomra a károsultat, aki az esetet feljelentette a rendőrségen.

— **Tamburások a Kis Píában.** A Dégenfeld-téri „Kis Pípa” vendéglő az utóbbi napokban ugyancsak látogatott helye lett a szórakozni vágyó közönségnek és hangos a jókedvtől meg a tetszés nyilvánításoktól. Egy kitűnő tambura zenekar tart ott mindennap zeneestélyt pompás műsorral. Szerb és magyar Dankó nótákat ad elő, melyekkel igazi élvezetet szerez a hallgatóságnak. A barátságos vendéglőben esténként igen szép közönség tart találkozt.

Lithion tartalmu!

A singléri

Lithion tartalmu!

— **SZULTÁN-forrás** —

hugyoldó és hugyhajtó hatássu.

Könnyen emészthető. Szénsavdus. Gyógyviz és üdítő ital. Szakorvosok előkelő betegek, vesebajoknál emésztési és légzési szervek hurutainál páratlan sikerrel alkalmazzák illetve használják.

Magyarország legolcsóbb gyógy-és élvezeti vizeinek egyike A SZULTÁN-forrás kutvezetősege. HOLENIA BELA, Eperjes

Kapható: Kontsek Gézánál Debrecen.

— **Kövér libák veszedelme.** Valami egyes tolvaj napok óta valóságos izgalomban tartja a kövér libák birtokosait. Ez az élelmes alak csakis hizott ludak lopásában utazik, és zsákmányát rendszerint éjjel kaparintja meg. Vállalkozása eddig még mindig sikerült, a rendőrség bár nagy csizmája van neki, bottal üti a nyomát. Legutóbb Csurka István tanító Pacsirta utca 47 szám alatti lakosnál tett látogatást és egy kövér libával távozott a cselekvés színteréről. A rendőrség erőlyesen nyomozza a veszedelmes liba tolvajt.

x **LETZTER JÓZSEF** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme **Füzeg utca 44. dr. Ujfalu-sz. ház.** Állandó fényképkialtás a műterem kapujáratánál lévő káprasztban.

x **Roosevelt elnök ajándéka a japán császárnénak.** Mint a „Times“-nek Newyorkból sürgönyzik, a Singer varrógépgyár épp most készítette el a legszebb varrógépet, a mely valaha varrógépgyár által előállított. A megbízást Roosevelt elnök adta, a ki a varrógépet a japán császárné számára, leánya Miss Rooseveltnek Japánban történt barátságos fogadtatásért szóló köszönete fejében fogja a császárnénak elküldeni. Miss Roosevelttel való beszélgetése közben ugyanis a császárné azon kívánságának adott kifejezést, hogy szeretné, ha varrógépe lenne. Miss Roosevelt ezen kívánságról azonnal értesítette édesatyját, a ki azt a Singer gyárban nyomban meg is rendelte. A varrógépnek összes, surlódásnak ki nem tett részei arannyal bevonottak; a gép egyik részén az arannyal átvont vasszerkezetben Amerika és Japán címerei vannak; a gép szekrénye mahagonifából van, mely a japán színekben tartott selyemmel és plüssel van bélelve. A gépet az elnök egy e célra kirendelt követ fogja Japánban átadni.

Az eredeti Singer varrógépek gyárát ért ezen nagy kitüntetés azon bizalomról tesz tanuságot, melylyel mindenütt és mindenki a cég gyártmányai iránt viseltetik.

x **Az Amatőr.** Igazán szép és díszes a kitűnően szerkesztett folyóirat, mely mult számával érte el első évfordulóját. Az a sok megleghangu üdvözet, melylyel az alkalomból a lap lelkes szerkesztőjét olvasói elhalmozták, csupán elismerése annak a kitarító munkásságának, mely a kezdet óriási nehézségei dacára is elsőrangú folyóirataink nivójára emelte a hazai amatőr fényképezőknek ez első művészi organumát. Most ismét arról tesz tanuságot: „Az Amatőr“, hogy a hazai amatőrök vezetésére menynyire hivatott. A most megjelent 26 ik számában ugyanis az alakulófélben lévő „Magyar Amatőrök Országos Szövetségé“-nek érdekében a lap szerkesztője Kohlman Arthur dr. lelkes hangon fejtegeti ez intézménynek — a hazai amatőrök összességének szempontjából — felette fontos hivatását. A sok érdekes cikke, tanulmányos rovatokon és az eddig megjelent összes számok tartalomjegyzékén kívül e számot is szebbnél-szebb képek tarkítják.

x **Varga utca** a 12 ik számú ház, kedvező feltételek mellett eladó. Tudakozódni lehet: Batthányi utca 22.

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.

Az élet bolondságai.

— okt. 20.

Az indóházban.

Az állomási épület nagy csarnokában lóvás futás, csörgetés, vonatfüty és füst. Az érkező vonatból embertömeg árad a csarnokba, ilyenkor örömteli üdvözlések vegyülnek össze a „bordár“ kiáltásokkal.

Legnagyobb az élénkség a csarnok tulsó oldalán, ahol az indulásra kész vonat hozsiet a közönség. A vonat megtelik, fütyent és lassan indulni kezd.

Egy párcsaka azonban állhatatosan megmarad a perronon és önfelédten ölelkezik, mintha örökválásra készülne, de a vonatra nem is figyel.

A kalauz (rájuk rivall): Siessenek! nem látják, hogy már indul a vonat.

Az ölelkező gavallér (fölpillant): Törődöm is én a vonattal! Hiszen nem utazom el. A kalauz:??

A gavallér: Természetesen. Mi csak azért jövünk ide, hogy feltűnés nélkül ölelkezhessünk.

Bálon.

Egy ur (üledelmes meghajlással egy mama előtt): Megengedi, asszonyom, hogy a bájos leányát a legközelebbi táncra fölkerjém?

A mama: De hiszen én nem is ismerem önt.

Az ur: O, ami azt illeti... itt hagyhatom a kalapomat biztosítéskül.

Tévedés.

Egy ur benyit egy idegen lakásba:

— Itthon van a nagyságos asszony?

A szobaleány: Igeias, uram. Kit szabad bejelentnem?

Az ur: Mondjon akármitféle nevet, hisz az mindegy... Mondja meg, hogy az az ur van itt, akinek madame tegnap a lakcímét megadta.

A nagyságos asszony: (bámulva siet ki): Micsoda? mit akar tőlem ez az ur? a lakcímemet...

Az ur (meglepetéssel): Bocsinat, ugy látszik, eltévedtettem az emeletet. Bocsinat.

Párbaj.

Egy ismert mánásunk... mesélte a kaszinóban:

— Én megtaláltam a módját annak, hogy a párviadalt veszélytelené tegyem. A módszer csalhatatlan s ha mindenütt alkalmazhatnók, hamarosan vége volna a tragédiáknak.

Valamennyien kíváncsian vártuk a módszer magyarázatát.

— A dolog egyszerű, — szól a vicomte, — Ime, az eset: tegnap két jóbarátunk halálos haragra gerjedt egymással szemben. A párbaj elkerülhetelenné lett. Én voltam a segéd; a feltételek pedig: életre halálra, háromszori golyóváltás. A párbaj előtt így szóltam az ellenfelekhez:

— Remélem, uraim, önök gavallérok s minthogy mind a kettőjüknök halála nagy nyomorba fog taszítani sok szerencsétlen embert, elvárom önöktől, hogy amelyikük a másikat megölné, kifizeti az áldozata adósságait.

Nos, uraim, látniok kellett volna e kijelentés után azt a párbajt... Söhsem látam ugy félteni ember életét, mint ahogyan ezek az ellenfelek egymás életére vigyáztak. Mind a hat golyó messze oldalt a földbe furódott.

SZÍNHÁZ.

MŰSOR.

Szombat, 21: Hoffmann meséi, operette.

* **„Mongodin ur felesége.“** A kissé sikamlós, de azért a francia szellem teljes fegyvertárával ellátott bohózat ma is telt házat varázsolt elő. Békés Gyula (Mongodin) és Arday Ida (Rosalie) pompásan voltak dispónálva, a jitékukat kísérő nevetésért megbocsátjuk kisebb tulzásaikat. Almási Lola sikkos Lucienne volt s jók voltak Kondor Ernő, Szabó Irma, Ternyei Lajos és Sarkadi Vilmos. A Szabó Gyula preféje lehetetlen karrikatura. Deesit (Bernerei) addig nem dicsérik meg, a mig „vissá“-t mond vissza helyett, „acsél“-t acél helyett. Ugy látszik, hogy manapság három színész közül legalább kettőt nem tanítottak beszélni a színtanodában.

* **Hoffmann meséi.** Ezt a gyönyörű klasszikus zenei alkotást mutatja be maaz opera színház a próbákból itélve bizonyára nagy

nagy tetszés mellett. Zilahyné a hármast női szerepben lép fel, Hoffmann pedig Békési adja: A csodadoktor, aptikus stb. hármast szerepét Arkossy fogja énekelni, Polgár pedig a zene szerző apá, Radó Anna az anya szellemét személyesíti a kettős inas szerepét Sarkadi játsza, Miklóst, Hoffmann barátját B. Koppány Margit adja, az újabb megerősített karoknak is nagy szerep jut a darabban, melyet Huber karmester nagy gondal tanított be.

* **A jövő heti műsor tervén** most dolgozik a színház igazgatósága. „Az ember tragédiája“ minden esetre több előadásban fog szerepelni abban, miután a közönség egy nagy része még nem tudott jegyhez jutni. A hét végén lesz *Lisistrata* nagy operett bemutatása, melynek díszlet és villanyos rendezése igen fényes lesz. Tizenhét nő vilamos izzókkal ellátott ruhában cipőben és kalapban fog megjelenni. A külsőségekben is nagyban fogja emelni a különben pompás zenéjü s mulatságos szöveggel rendelkező darab sikerét.

TAVIRATOK.

Zavargás Oroszországban.

Minszk, október 20. Tegnap mintegy 800 munkás gyűlést tartott, a melyet azonban a kozákok feloszlattak. A munkások a felhívásnak nem engedtek, összeütkezésre került a dolog, miközben sok ember megsebesült.

Királyi nász.

Madrid, október 20. A Heroldo jelenté, hogy Izabella infánsnő Ferdinánd Mária bajor herceg számára megkérte Mária Terézia infánsnő kezét. — A bajor herceget spanyol infánsná nevezik ki és átlép a spanyol hadseregbe ugyanazzal a ranggal, a melyet a német hadseregben viselt. A herceg azonkívül az aranygyapjas rendet és a III. Károly rendet kapja.

A cár kegye.

Pétervár, október 20. Cári rendelet megengedi, hogy egyelőre Orosz—Lengyelország magániskoláiban lengyelül és litvánul adhassanak elő. Csak a történelemre és földrajzra kötelező az orosz nyelv.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli szárlat.)

Budapest, okt. 20.

Buzakialat kielégítő, vételkedv mérsékelt. Nyugodt irányzat mellett 20,000 méter mázsza került forgalomba változatlan áron. Egyébb gabonanemek változatlanok. — Idő változó.

Buza októberre	16.28—30.
„ áprilisre	16.78—80.
Rozs októberre	13.36—38.
„ áprilisre	13.94—96.
Ész októberre	14.00—02.
„ áprilisre	13.46—48.
Tengeri májusra	13.34—36.
Répe 1906. augusztusra	24.60—80.

Törvényszék.

A Zeysig botrány.

— okt. 20.

(Saját tudósítónktól.) Baneth Sándor önkéntes jelentkezésével a hirhedt röpirat ügyében most már gyorsan véget ér a vizsgálat s dr. Bakonyi vizsgálóbíró ugy lehet a jövő héten már befejezve a vizsgálatot,

beterjeszti indítványtétel végett a bűnpör összes adatait a kir. ügyészséghez.

Baneth Sándor tegnapi kihallgatása folyamán beismerte, hogy a röpiratot németre fordítás végett a Zeysig Árpádtól kapta s ezt a fordítást el is végezte, a kir. ügyészség Baneth ellen felségsértésre irányuló bünszövegség büntetése címén mint tettestárs ellen kérte a vizsgálat elrendelését s a vizsgálóbíró ezen kérelemnek helyt is adott.

Baneth kihallgatása után tegnap arra a kérdésre, vajjon vallomása terhel-e valakit Zigányon kívül kitérőleg felelt. Annyi tény, hogy kihallgatása során báró Bánffy Dezső neve nem lett említve Fekete József neve ellenben szóba került.

Bakonyi vizsgálóbíró előtt ma délben 12 órakor újra megjelent Baneth Sándor Ács Géza barátja társaságában. Mivel a vizsgálóbíró más ügygel volt elfoglalva, s folyosón várakozó Baneth több hírlapíró kérdésközléseire ismételve kijelentette, hogy becsületésére megígérte a vizsgálóbírónak, hogy az ügyről senkinek sem szól, s így nem nyilatkozott a röpirat ügyében történt kihallgatásának részletei felől.

Fenn járt ma az ügyészségen Bérci rendőrtanácsos is, aki zürichi utjáról és Banethal való találkozásáról szóbelileg referált az ügyészség vezetőjének.

Baneth kihallgatása a vizsgálóbírónál d. u. háromnegyed 1 órakor még folyik.

Budapestről távirják nekünk, hogy Baneth Sándor ma délutáni vallomása során megerősítette, hogy Zigány Árpád mikor a röpirat fordítását rábizta, biztosította arról, hogy baj esetén egy előkelő politikai segítségére számíthat. Baneth a vizsgálóbíró előtt megnevezte az illető politikust. Bakonyi késő délután ismét megidézte Baneth Sándort, a kit minden valószínűség szerint ma szembesíteni fognak Zigánnyal.

§ **Becsapta a németet.** Nem minden napi túncselekmény miatt állott tegnap a törvényszék előtt Birinyi Ferencné debreceni lakos. Véderő elleni vétséggel volt vádolva a leleményes polgárosszony, aki, hogy a fiát kimentse a katonai szolgálat alól egy kis eseihez folyamodott. A kérvényen ugyanis, melyet a fia kireklamálása végett az illető katonai hatósághoz benyújtott az elbait első férje özvegyeként, mint özvegy Csizsár Ferencné szerepeltette magát, noha már akkor tetette az özvegyi fátyolt, mert újból férjhez ment. A családfantaság sikerült is neki, és a fiut mint anyjának egyedüli támaszát felmentették a katonaságtól. Hogy hogyan bizonyára valami feljelentés folytán azonban kiderült a turpiság és a ravasz anyának meggyűlt a baja az ügyészséggel. Ügyében tegnap volt a főtárgyalás, melyen Kerekes János elnökölt, szavazó bírák Hoffmann József és Tóbi István voltak. A vádhatóságot pedig Szabó Ezeralan ügyész képviselte. A törvényszék tekintettel arra, hogy a vádlott a büncselekményt az anyai gyöngédség hatása alatt követte el csak 15 korona pénzlüntetésére ítélte Birinyi Ferencnére.

Szerkesztői-posta.

F. K. „Asszonánsz” olyan rim, a melyben csak a magánhangzók egyeznek, a mással hangzók nem. A magyar mű- és nép-költészet gazdag az ilyen rimekben. Például ez:

Száraz ágon bus gerlice turbékol,
Keresnk én szeretőt, csak tudnék hol...

A beszéd megered, valamint a patak,
Minél tovább halad, annál inkább dagad...

F. El vagyunk ilyesmivel látva.

Dr. L. Gy. Helyben. Tárcaikkét köszönettel vettük, már le is adtuk volna, de sok fontos anyag gyűlt össze. Legközelebb reá kerül a sor.

János barátomnak, Tóti. Leveledet megkaptam s örvendek, hogy elmúltak a bajok. Mi hír arra felé? Üdvözlő a Szerk.

„Itt élned halnod kell!”

— Regény. —

Irta: **Inotay Béla.** 30.

IV.

„Kis madárka zeng az ágon...”

Néha néha egy-egy vendég oda telepedett Rajcsóvics bácsi mellé; így történt, hogy észre se vette magát, mikor már külön társasága volt.

Olyan emberek, kik hallottak a „bohém” szóról, de arról már nem, hogy abba, — a korhelykedésen kívül, — szellemek és költészetek kell vegyülnie. Igaz, hogy mind a három alkatrész mellözhetlen a keverékből.

Ott volt Csapó ügyvéd, a fiával. Valami megható volt az apa és fia érintkezésében. Mindig bevárták egymást, nem távoztak egy más nélkül. Etelüket megosztották, egy-egy odasugott szó náluk egész tanácskozásokat pótol.

A megható együttélést szintén megbocsátotta az ember az apa harsány hangját, folytonos parancsolgatásait és válogatós finnyosságát.

— A bohémséget keresem, harsogott az öreg; azért frankventálom a kis koresmát. Mehegnék a világ legelegánsabb restaurantaiba, de hát ebben volt elég részem. Itt érzem jól magamat s örvendek, hogy a fiának sem telik kedve a parádés helyiségekben...

Hm. Az ember csak a saját rovására szeresse a bohémséget. Rendkívüli, vagy rendetlen életmódba mindig az ember hatalmán kívül eső körülmények sodorják az embert, de sebese tegye ezt az... apja!

Ezt Jenő vélte magában, a társaság többi tagja nem igen bírálta. A bohém lehet bármennyire bohém, de mindig nagyra van vele, ha rendszeres pályán működő emberekkel érintkezhetik. A színészeknél tapasztalhatjuk, milyen büszkék és pontosak, ha nyilvános hatóságokkal alkudoznak, vagy csak tanácskoznak is.

A kis koresma bohémjei is nagyra voltak a fővárosi ügyvéd barátságával. Több ízben esett meg rajta, hogy lakosztályát surlóák, festették, kárpitozták; ilyenkor oly szerény volt, hogy valamelyik bohémérek a pamlagján töltötte éjszakáját.

De kik voltak ezek a bohémek?

Egy apostoli külsejű, szőke poéta, valamikor jeles lírikus, kálványa a néknek.

A fiatal novellista, ki nagy tehetségével jó körökbe küzdhetne volna fél magát, de mivel imponálni és inni akart, jó volt neki a Rajcsóvics bácsi koresmája is.

Volt ott még egy kiérdemült vaskereskedő is. Az ügyvéd társaságához tartozott a

vén Demi bácsi. Az volt a nevezetessége, hogy valaha, régen, végig sétált egy elhagyott telken, a mikor hátulról torkon ragadták. Demi bácsi revolvert rántott elő, bátról s támadója boltan bukott föl. Másnap reggel olvasta lapjából, hogy veszedelmes rablót lőtt agyon — véletlenül. Berugva mindig ezt az élményét adta elő az öreg; az első liter után dicselkedve, a másik után már lelkiismeretfurdalásoktól gyötörve, míg végre sűrű könyök potyogtak hosszú szakállára. És mégis úgy volt, hogy a rémes jelenet folyton üldözte, ronggotta az öreget. E miatt ivott, e miatt züllött s e miatt fogja magát egyszer kivégezni.

(Folyt. köv.)

Városi Színház.

Bérlet 22. szám (A)

Szombat, október hó 21-én:

HOFFMANN MESÉI.

Nagy operett 4 felvonásban. Irta: Julius Barbier. Zenéjét szerette: Jaques Offenbach. Rendező: Polgár Sándor. Karnagy: Huber M.

SZEMÉLYEK:

Hoffmann, meseíró — — Békefi Lajos.
Lindorf, tanácsos)
Coppélius, optikus) — — Árkcsi Vilmos.
Csodaorvos)
Spalanzani professzor) — Polgár Sándor.
Crespel)
András)
Cohenill) — — — Sarkadi Vilmos.
Ferenc)
Luther, koresmáros — — Vedász Lajos.
Stella)
Olympia) — — — Zilahy Vilma.
Antónia)

Holnap, vasárnap, két előadás:

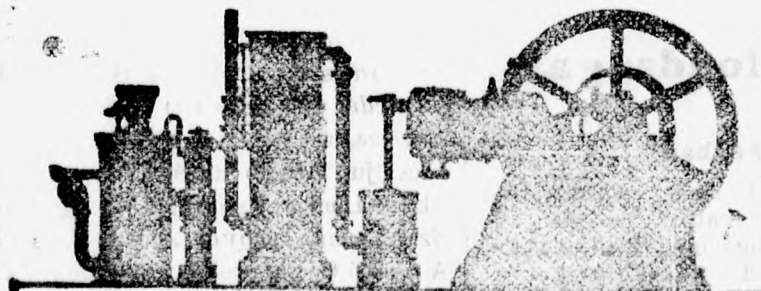
Délután: Este:
János vitéz. Az ember tragédiája.
Daljáték. Dráma.

Nyílt-tér.

szilárd és folyékony
Targyfa Szappan
Glycerin. a bőrt fehérré
és gyöngéddé teszi.
Mindenütt kapható.

Glycerin szappan

ugy felnötteknél, mint gyermekeknek a leggyöngébb korban a legkifünőbb tisztító szernek bizonyult. Ismert tekintélyek, mint dr. Hebra tanár Schandlbauer, Frühwald, Breus Károly Gusztáv, Schandlbauer stb. . . által legjobb eredménnyel használt.

Eredeti OSERS és BAUER motorok

Budapest, VI., Podmaniczky-utca 18.

Motorgyár és vasöntőde: Bécs.

Benzin és petrolium-motorok és locomobillák, szilárd-gáz-motortársaik 2-3 H.P. üzemi költséggel. — Kezvező fizetési feltételek. — Előzetes gyártmány. — Képzés és ártárgyak ingyen.

MAGYAR állam vasutak menetrendje 1905. október hó 1-től.

Debrecenből indul:		óra	perc
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4	46
Budapest felé (gyorsvonat) —	reggel.	8	57
Budapest — Nagyvárad felé —	d. u.	8	30
Budapest — Nagyvárad felé —	este	10	25
Szatmár — M.-Sziget felé —	d. u.	4	—
Csák Szatmár (gyorsvonat)	d. u.	6	55
Csák Szatmár (teher v. sz. sz.)	este	8	24
Szatmár—M.-Sziget f. (gyorsv.)	d. u.	12	11
Miskolc—Kassa felé — — —	reggel	8	51
Miskolc—Kassa felé — — —	este	7	17
Szerencs—S.-A.-Ujhely Kassa f	d. u.	4	36
	reggel	5	35
	reggel	5	44
	d. e.	8	09
	d. e.	8	16
B.-B. öszörmény	d. u.	11	11
B.-S. z. Mihály felé	d. u.	11	20
	d. u.	4	41
	d. u.	4	54
	este	7	—
	este	7	07
F.-Abony felé m. á. vasutól	reggel	4	35
F.-Abony felé vásártérről —	reggel	4	56
O.-Kócs—Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	4	56
O.-Kócs—Polgár felé vásártérről	d. u.	5	16
Derecske—N.-Léta felé — —	reggel	9	35
Derecske—N.-Léta felé — —	d. u.	4	51
Szestre érkezik:			
A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1	50
A déli 12 ó. 05 p.-kor ind. sz. v.	este	6	40
Az este 10 ó. 31.-kor ind. sz. v.	reggel	5	45
A d. u. 4 ó. 46 p.-kor ind. sz. v.	este	9	35
Budapestről Debrecenbe indul:			
A d. u. 12 ó. 4 p.kor érk. gy. v.	reggel	7	25
A d. u. 8 ó. 29 p.-kor érk. sz. v.	reggel	9	—
Az este 6 ó. 29 p.-kor érk. gy. v.	d. u.	3	35
Az éjjel 12 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	7	—
(P.-Ladányig gy. v. átszállással)	este	9	15
Debrecenbe érkezik:			
Budapest felől (személyvonat)	d. u.	3	29
Budapest—Nagyvárad f. gyors	este	6	40
Budapest—Nagyvárad felől —	éjjel	2	24
Budapest—Nagyvárad felől —	d. u.	3	29
Csák P.-Ladánytól — — —	reggel	7	46
Csák Szatmár felől — — —	reggel	8	57
Szatmár—M.-Szegedről — —	d. e.	4	31
Csák M.-Szigetről (gyorsvonat)	d. u.	10	11
Csák M.-Szigetről — — —	este	6	43
Szatmár felől — — —	este	8	04
Kassa—Miskolc felől — — —	d. e.	8	19
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs	este	11	31
	reggel	7	33
	d. e.	7	40
	este	6	22
	este	6	28
	d. u.	3	29
	d. u.	3	35
F.-Abony felől vásártérről —	d. u.	7	44
F.-Abony felől m. á. vasúthoz	d. u.	7	54
O.-Kócs—Polgár felől vás. tér.	reggel	5	25
O.-Kócs—Polgár felől m. á. v.-hoz	reggel	5	35
Derecske—Nagy-Léta felől —	reggel	7	15
Derecske—Nagy-Léta felől —	d. u.	3	18

7960—1905. tk.

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreceni kir. törvényszék mint telektörvényi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Dóczy Emil mint kiskorú Végh Gyula, Erzsébet és Róza eseti gondnoka végrehajthatónak ítj. Végh András végrehajtást szenvedő elleni 120 kor. tőke követelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a debreceni kir. törvényszék területén lévő Debrecen város belterületén és határában fekvő a debreceni 695 sz. tkvben A I. 1—2 sor 722 hrsz. és 6313 hrsz. alatt felvett ház és udvartelekből, továbbá ondódi szántóföldből, végrehajtást szenvedett ítj. Vig András nevében álló 1/4 résznyi jutalékára együttesen 1332 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban C. 8 sorsz. alatt id. Vig András javára bekebelezett holtigtartó haszonélvezeti jog épségben tartása mellett az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1905. évi november hó 7-ik napján délután 3 órakor** a kir. törvényszék árverési termében (földszint 13.) megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becslésének 10%-át vagyis 135 kor. 20 fillért készpénzben vagy az 1881: LX t.c. 42 § ában jelzett folyamattal számított és az 1881 évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt I. M. rendelet 8 § ában kijelölt óvadék képes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881: LX t.c. 170 § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék mint tkvi. hatóság.

Debrecen 1905. augusztus 15.

Baróthy Béla,
kir. tszéki bíró.

Hirdetések felvetetnek a kivadóhiatalban.

Eladó házhelyek.

Vecsey-Bruckner-féle kegyes alapítvány folytán a debreceni ref. Egyház tulajdonát képező azon földterület, mely a hadházi-ut mentén az Apafy-utca és Ferencz József lovasági laktanya között fekszik, 300 négyszögöles házhelyekké földarabolatván: e házhelyek mérségett áron s igen kedvező részletfizési feltételek mellett eladók.

Értekezhetni Márton Imre egyházi ügyvédnél Piac-u. 44. sz. alatt.

Debrecen, 1905 április 20.

A debreceni ref. egyház küldöttsége.

1905. október 15-től

uj betétek után is

4% kamatot fizetünk.

Debreceni Ipar és Ker. Bank.

Egyedüli gőzbutorgyár Debrecenben.

Ahol a legnagyobb választékban a legmodernebb butorok és szoba berendezések a legegyszerűbbtől a fényűzőség a legsolidabb kivitelben legjutányosabban kaphatók.

KILLER EDE

cs. és kir. udvari szállító.

Debrecen, Főtér.

NYAVALYATÓRÉS!

Ki nyavalyatérés, göres és más idages állapotba szorult, kérjen iratot. Ingyen és bérmentve kapható szabad. „Hattyu gyógyszerár” által Majna-Frankfurt.

Vezérszó: Minden darab szappan a Schicht névvel tisztá és ment káros alkatrészeket.
Jótállás: 25.000 koronát fizet Schicht Gyógy cég. Auszsigban bárkinék, a ki bebizonyítja, hogy szappana a „Schicht” névvel valamely kéreskeveréket tartalmaz.

SCHICHT-szappan!

(„Szarvas” vagy kulcsszappant)

használjuk

kiváló hatásu tulajdonsága miatt

előnyös eredménnyel

bármí mosási célra, ugymint:

saját használatra
minden ruhaneműnél
és

mindenhez

a mi egyáltalában mosva lesz.

Van szerencsém a m. t. vevőközönséget értesíteni hogy tulhalmozott raktár miatt a

férfi divat cikkeket

(u. m. Ingeket, alsó nadrágokat gallérokat kél-elöket, kalapokat, nyakkendőket stb.)

beszerezési áron alól

bocsátom áruba.

Ezen kedvező bevásárlási alkalmat a m. t. vevő közönség szives figyelmébe ajánlom.

Tisztelettel:

BORSOS KATA,
DEBRECEN, Városháza.

DONOGAN ÉS SOMOSSY

Debrecen, Kistemplombazár.

Megérkeztek raktárra az
őszi divat újdonságai

Divat helmék
Angol flanellek
Posztók Costümre
Mosó velezek stb. stb.

Külön szőnyeg osztály.

Szőlővessző

A világhírű

„Delaware”

adja a legjobb bort!

Oltani permetezni nem kell!!
a szőlészet kincse.

A phyloxera ellen áll!!

Leírását és árjegyzékét ingyen küldünk bárkinek.

Szőlőoltványok mérsékelt áron
kaphatók!nagyenyiségű sima és gyökeres
Delaware vessző eladás

Cim:

Szigyártó és Takács

Telep: Alsó-Segesd.

Központi iroda: Felső-Segesd.
Somogy-m

Első kézből, a gyárban vásárol Ön olcsón és legjobban!

Első magyar villamos erőre berendezett hangszergyár

STOWASSER J.

királyi udvari hangszergyáros, hadsereg-szállító, a Rákóczi
javított tárogató és ahangfokozó gerenda feltatálója

Budapest, II., Lánchíd-u. 5. sz.

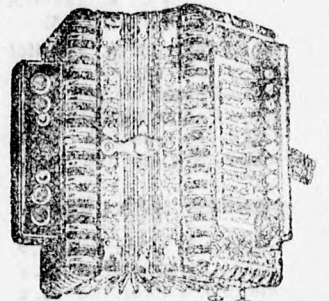
Ajánlja saját gyárában készült, általánosan elismert különleges (speciális)fa-,
réz-, fuvó és vonós hangszereit, cimbalmokat, stb.

Legnagyobb raktár és gyár.

Hegedűk 3-, 4-, 5-, 6-
forintól feljebb a leg-
jobb felszereléssel.Hangfokozó gerenda
mely által bármely hegedű vagy gor-
donka sokkal jobb, erősebb és lágyabb
hangot nyer (biztos siker); hegedűbe
javítással 4-forint.Harmonikumok. világhírű
legjobb
gyártmány, 65-forinttól feljebb.Harmonikák, legjobban erős, elpusztíthatatlan hangokkal, 2.50, 3-
versenyharmonikák saját minták.Zenekarok teljes felszerelése, előnyös
feltételek mellett, jutányos
árban, elismert jó minőség, a hadsereg és a leg-
több katonai zenekaroknak szállítója vagyok.Javítások az összes hangszereken-
különleges szakszerű pontos-
sággal, jutányos árban eszközölköznek.

Kezesség minden egyes hangszernél.

Kivitel nagyban és kicsinyben.

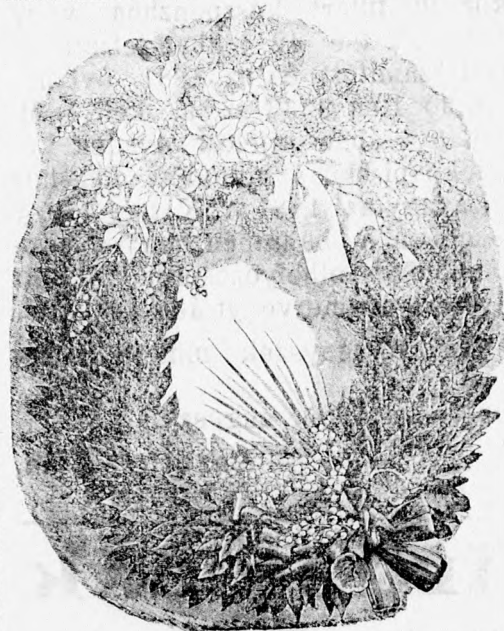
Árjegyzék minden hangszerről kivá-
natra ingyen és bérletre küldeték.

Mindszent és halottak napjára!

Szebbnél szebb koszorúk száritott
és művirágokból legujabb minta szerint
Paczelt János virág üzletében készen
vannak nagyérdemű közönségnek rendel-
kezésére. Friss élővirág koszorúkra meg-
rendeléseket elfogad és bárhova pontosan
szállít. Virág csokrok, fej- és mellidiszek
legjobb ízléssel köttetnek.Tömeges megtekintést és megrende-
léseket kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Paczelt János

mag- és virágkereskedése Debrecen.

Alapított 1882.

Legmagasabb helyről kitüntetve 1890-ben. — II. Vilmos német császár által kitüntetve 1901-ben. — Ezredéves kiállít-
ás 1896. állami ezüst érem.

ARANY, EZÜST ÉKSZERÁRU GYÁRTÁS. — ÓRÁS, ÉKSZERÉSZ VÉSNÖK

LÖFKOVITS ARTHUR Debrecen Főpiac

Magyarország legnagyobb, legobb hírnevű

óra, ékszer és ezüstáru üzlete.

Saját aranyműves, vésnöki és óraműhely, hol javítások, átalakítá-
sok, új munkák művésziiesen, megbízhatóan és olcsón vitetnek ki.
Nagyképes árjegyzék bárkinek díjtalanul küldeték. Bámulatos nagy
választék a legszebb újdonságokban. Vidékre választék vagy utazó
készséggel küldeték. Csakis solid, tartós és legfinomabb anyagból készült aruk!